

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

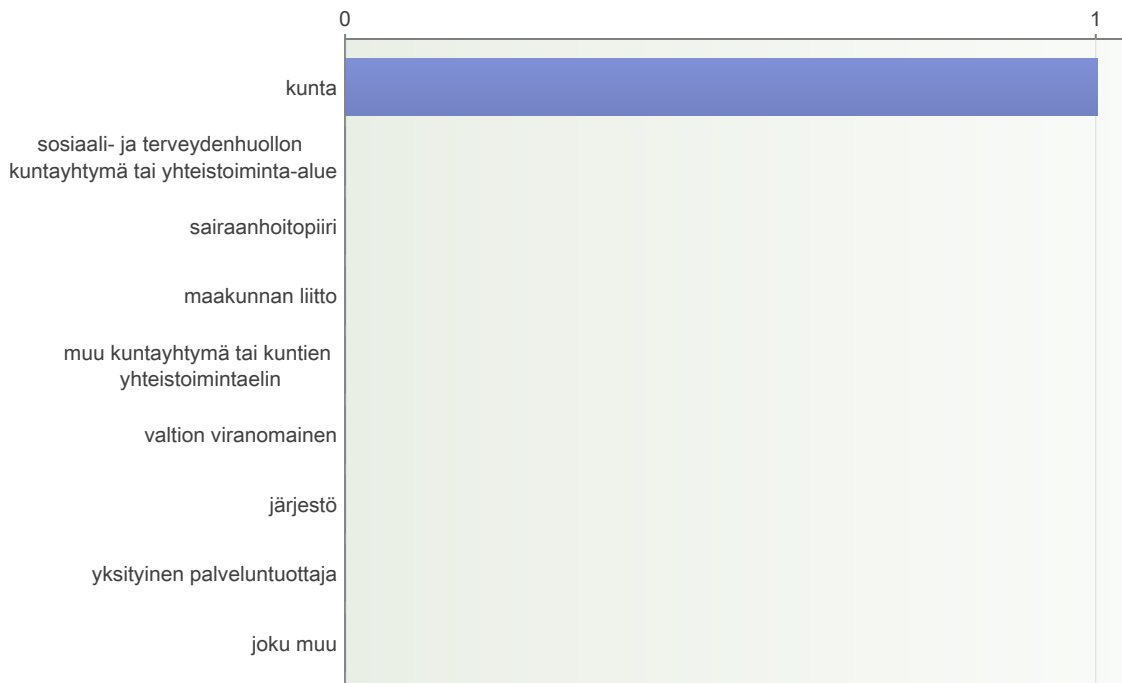
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kristiinankaupunki	Dan-Anders Sjöqvist	kaupunginjohtaja Riitta El-Nemr, riitta.el-nemnr@krs.fi, puh. 040 530 0408	11.12.2017	Kaupunginhallitus

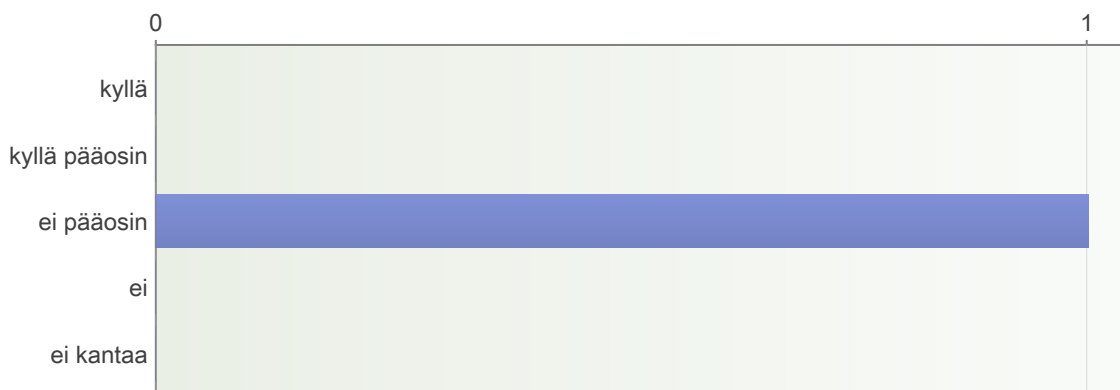
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei, jos maakunta aivan liian suuressa määrin keskittää sote-palvelut. Seurauksena on, että perusterveydenhuollon kattavuus heikkenee, jolloin erikoissairaanhoidon kustannukset lisääntyvät, koska olemassa olevien perusterveydenhuollon toimipisteiden, eli terveyskeskusten määrää, mitä ilmeisimmin vähennetään. Valinnanvapauslaki tulee myös lisäämään terveys- ja hyvinvointieroja. Resursseiltaan vahvat yksilöt pärjäävät ja pystyvät hyödyntämään järjestelmiä, heikommat yksilöt eivät kuitenkaan pysty siihen vaan uhkaavat jäädä ilman palveluja. Haja-asutuskunnat ja niiden asukkaat tuleva olemaan häviäjiä. Jos asiakkaalle ei jää vaihtoehtoja sen jälkeen kun julkisia lähipalveluja ei enää ole saatavilla, todellista valinnanvapautta ei ole – jolloin valinnanvapaus muuttuu näennäiseksi.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

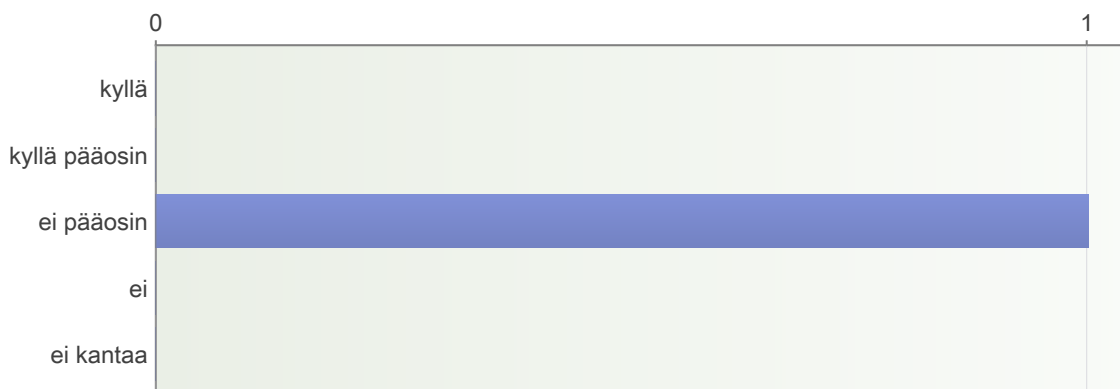
- Ei, jos maakunta päättää ylläpitää liian pientä sosiaali- ja terveyskeskusten määrää, asiakas joutuu hakeutumaan niihin keskuksiin, jotka kuuluvat päätöksen piiriin. Toisin sanoen on olemassa vaara, että tällä hetkellä hyvin toimiva terveyskeskuskokonaisuus ml. perhekeskus uhrataan maakunnan tulevien päätösten seurauksena. Oleellisen tärkeää on, että palvelut entisten ja nykyisten aluesairaalaapaikkakuntien terveyskeskuksissa säilyvät, osana maakunnallista palveluverkostoa. Näissä keskuksissa on alueen asukkaiden tarvitsemat keskeiset palvelut lähellä ja asukkaat ovat tottuneet hakeutumaan niihin. Esimerkkinä toimivasta sote-palvelukokonaisuudesta tuomme esiin Kristiinankaupungin mallin, jossa terveyskeskukseksi muutetussa entisessä aluesairaalassa (nykyisin sairaalaluvan omaava Selkämeren sairaala, jonka kiinteistön Kristiinankaupunki osti Vaasan sairaanhoitopiiriltä vuonna 2010) tuotetaan kaksi/monikielisesti laajat terveyskeskustasoiset palvelut ml. viikonloppupäivystys – maan tehokkaimpiin lukeutuvalla asukaskohtaisella hinnalla. Kristiinankaupungissa on määrätietoisesti kehitetty toimintaa valtakunnallisten suuntaviivojen mukaisesti, ja on näin jo saavutettu kokonaispalvelutarjonnan integroitu malli, joka on linjassa maan hallituksen tavoitteiden kanssa.

Kristiinankaupungin malli on pitkien etäisyyksien oloissa (Vaasa ja Pori 100 km, Seinäjoki 115 km) ja vallitsevalla demografialla asiakaslähtöiseksi ja kustannustehokkaaksi todettu.

Tulee muistaa, että kaikilla potilas- ja asiakasryhmillä ei ole resursseja vaikuttaa omien palvelujensa muotoiluun.

7. 3. Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

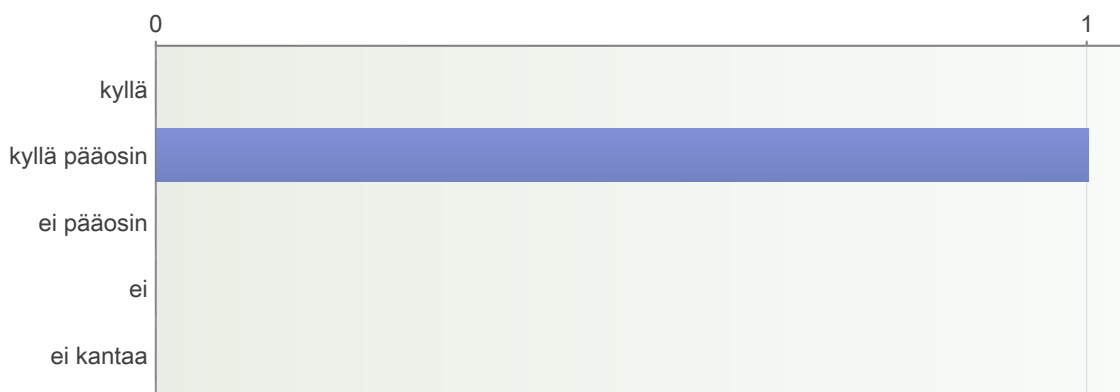
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ei, jos maakunta aivan liian suuressa määrin hyväksyy keskittämispolitiikan perusterveydenhuollon palvelujen osalta. Palvelujen läheisyys tulee olemaan ratkaiseva tekijä sen kannalta, voiko asiakas käyttää palveluita. Jos kansalaisella ei ole autoa, hän on vähävarainen tai vammainen, hänellä ei ole mahdollisuuksia päästä haja-asutusseudulta ja maaseudulta palvelukeskuksiin, joissa mahdollisesti tarjotaan vaihtoehtoisia palveluja. Tuomme esiin pitkien etäisyyksien oloissa (100 km keskuskaupunkeihin) toimivan sote-palvelukokonaisuuden, Kristiinankaupungin mallin, jossa terveyskeskukseksi muutetussa entisessä aluesairaalassa tuotetaan kaksi/monikielisesti kustannustehokkaasti laajat integroidut terveyskeskustasoiset palvelut, joihin alueen asukkaiden on palvelutarpeissaan helppo hakeutua. Ks. myös kohdan 2 vastaus.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

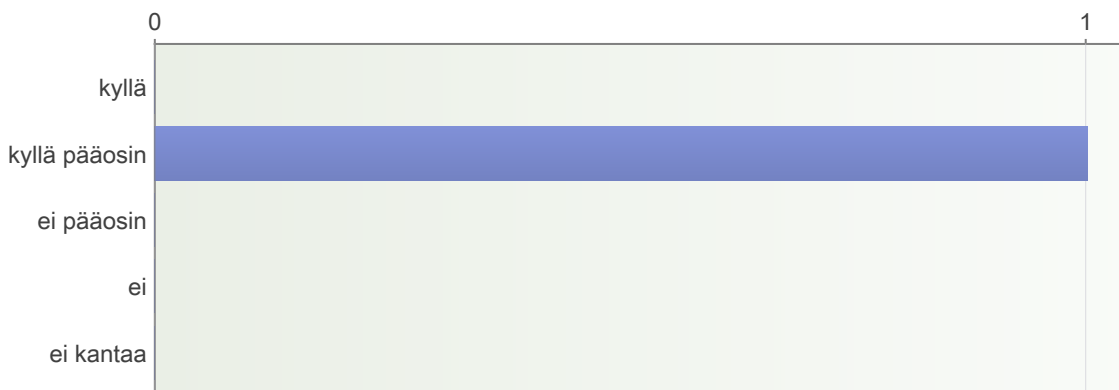
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että olemassa olevat tehokkaasti toimivat sosiaali- ja terveyskeskukset, jotka jo nyt hyvin pitkälle järjestävät ehdotuksen mukaista toimintaa, saavat jatkaa toimintaansa. Esimerkiksi pitkien etäisyyksien oloissa (100 km keskuskaupunkeihin) toimivan sote-palvelukokonaisuuden, Kristiinankaupungin mallin, jossa terveyskeskukseksi muutetussa entisessä aluesairaalassa tuotetaan kaksi/monikielisesti ja kustannustehokkaasti laajat integroidut terveyskeskustasoiset palvelut, joihin alueen asukkaiden on palvelutarpeissaan helppo hakeutua. Ks. myös kohdan 2 vastaus.
Muussa tapauksessa lakiluonnos ei tule takaamaan palveluja. On saatava aikaan julkinen viranomaisen, eli maakunta, joka pystyy yhteensovittamaan julkisen, yksityisen sekä kolmannen sektorin sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuotannon, jota kansalaiset tarvitsevat. Jos tähän ei pystytä, voidaan kansalaisten valinnanvapaus unohtaa.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että olemassa olevat sosiaali- ja terveyskeskukset, jotka jo hyvin pitkälle järjestävät ehdotuksen mukaista toimintaa kustannustehokkaasti, saavat jatkaa toimintaansa – esimerkiksi laajat terveyskeskuspalvelut tarjoava Selkämeren sairaala Kristiinankaupungissa. Selkämeren sairaala on jo toteuttanut ja ylläpitää laajaa ja toimivaa horisontaalista ja vertikaalista palvelujen integraatiota – julkinen, yksityinen ja kolmas sektori tekevät päivittäin yhteistyötä palvelujen sote-tuottamisessa, ja ovat tehneet niin aina siitä saakka kun kaupunki osti sairaalan kymmenen vuotta sitten sairaanhoitopiiriin ajettua sen alas. Sosiaali- ja terveydenhuolto tekevät yhteistyötä perhekeskuksessa arjessa toimivan sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen integraation muodossa. Ks. myös kohdan 2 vastaus.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

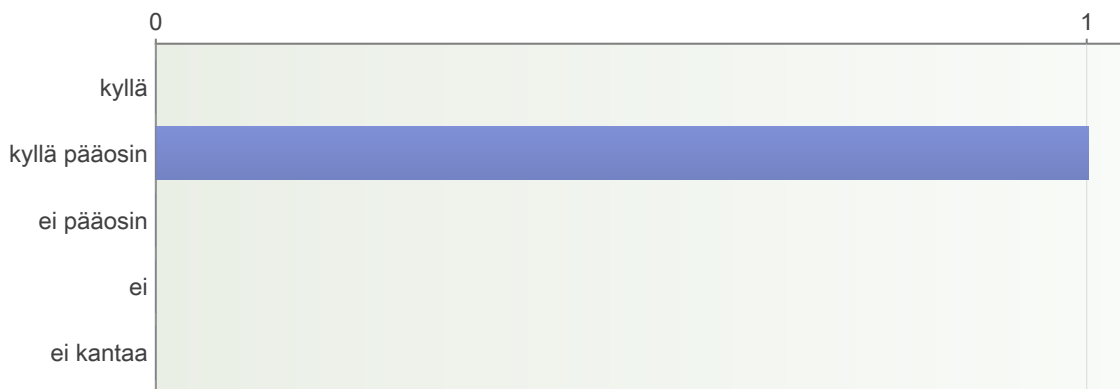
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, liian suuressa määrin. Esityksen mukaan maakunnalla on valinnanvapaudesta huolimatta kuitenkin lopullinen päätösvalta siitä, mitkä yksityiset sekä kolmannen sektorin toimijat saavat jatkaa sote-palvelujen tuottajina.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

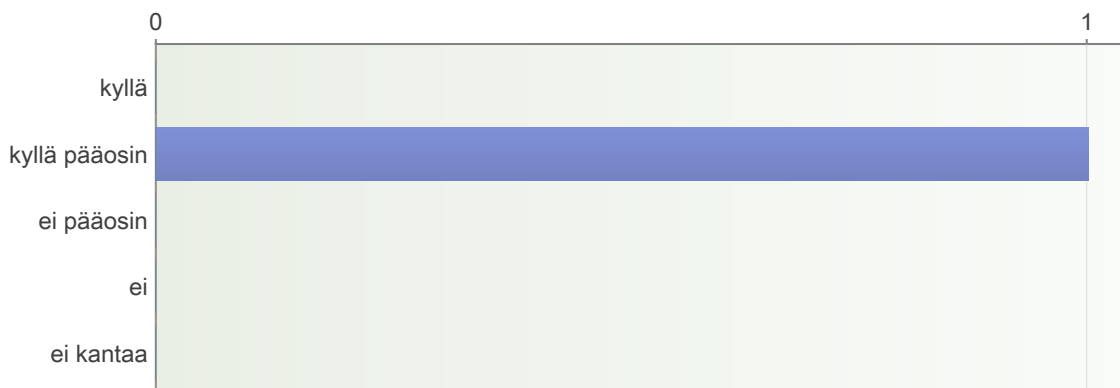
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että mahdollinen osaoptimointi, jonka maakunta voi päätöksillään toteuttaa, nimenomaan siitä kenellä on oikeus tuottaa sote-palveluja, ei syrjäytä nykyisten toimijoiden jo hyvin toimivaa kustannustehokasta rajat ylittävää yhteistyötä. Esimerkkinä voidaan mainita laajat kaksi/monikieliset integroidut terveyskeskuspalvelut tarjoava Selkämeren sairaala Kristiinankaupungissa (100 kilometriä Vaasasta), jossa edelläkävijöinä toteutetaan julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin rajat ylittävää hedelmällistä yhteistyötä.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

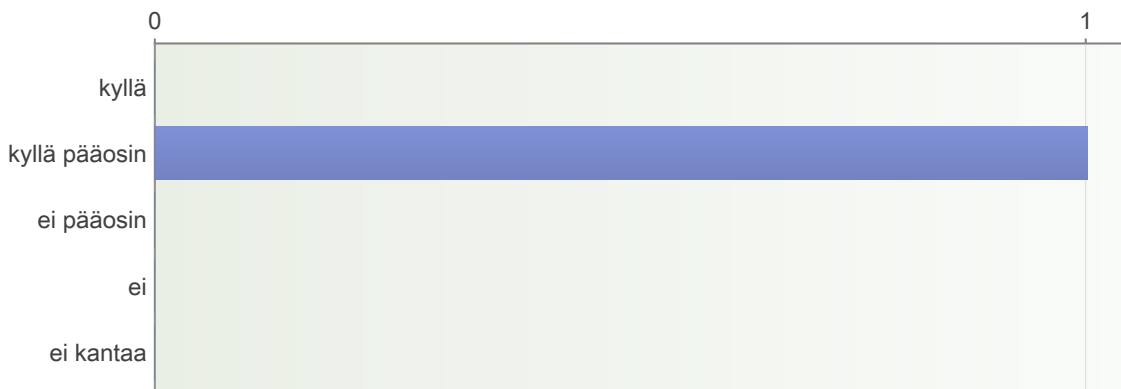
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että olemassa olevat kustannustehokkaat ratkaisut saavat jatkaa toimintaansa eikä niitä ajeta alas maakunnan tulevien päätösten seurauksena. Esimerkiksi laajat terveyskeskuspalvelut tarjoava Selkämeren sairaala Kristiinankaupungissa, jonka toiminnan sisältö jo nyt täyttää hallituksen sote-uudistukselle asettamat vaatimukset. Lisäksi on vuosikymmenet käytännössä harjaantunut kaksi/monikielinen palvelu. Maakunnan tulevissa poliittisissa päätöksissä ei välttämättä ymmärretä priorisoida Kristiinankaupungin yksikköä, jossa on jo valmiiksi integroidut, asiakaslähtöiset, kustannustehokkaat ja koko ajan uudistuvat sote-palvelut. Ks. myös kohdan 2 vastaus.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että riittävälle määrälle sosiaali- ja terveyskeskuksia myönnetään lupa palvelujen tuottamiseen. Muussa tapauksessa ei.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

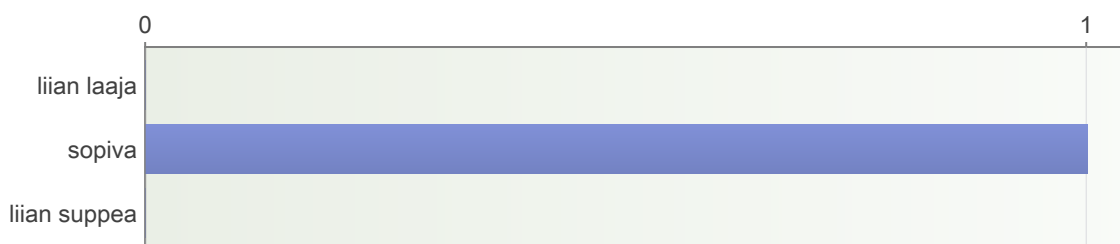
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Perinteinen terveyskeskus kuntoutusosastoinen, sosiaalitoimistoinen ja hammasklinikoineen olisi sopiva. Kristiinankaupungissa toimivalla laajat terveyskeskuspalvelut tarjoavalla Selkämeren sairaalalla (saman katon alla integroidut sote-palvelut ml. perhekeskus, hammashoito, kuntoutusosasto, kiireellinen lääkärint vastaanotto myös viikonloppuisin, röntgen, laboratorio ja dialyysi sekä mm. tietyt erikoissairaanhoidon palvelut) on kuitenkin jo tällä hetkellä pääosiltaan esityksen vaatimukset täyttävä palvelutarjonta, joka on jo vuosikymmeniä rutinoitunut toimimaan kaksi/monikielisenä. Tämä edellyttäen, että nykyiset toimijat, julkiset, yksityiset ja kolmas sektori saavat jatkaa sote-palvelujen tuottajina. Jos näin on – Selkämeren sairaala laajoine terveyskeskuspalveluineen Kristiinankaupungissa pystyy täyttämään ehdotuksen tarkoitusperät.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

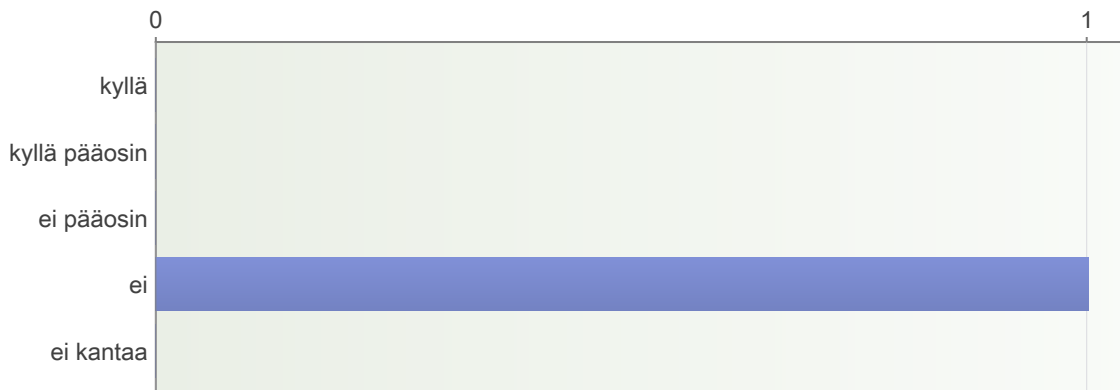

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

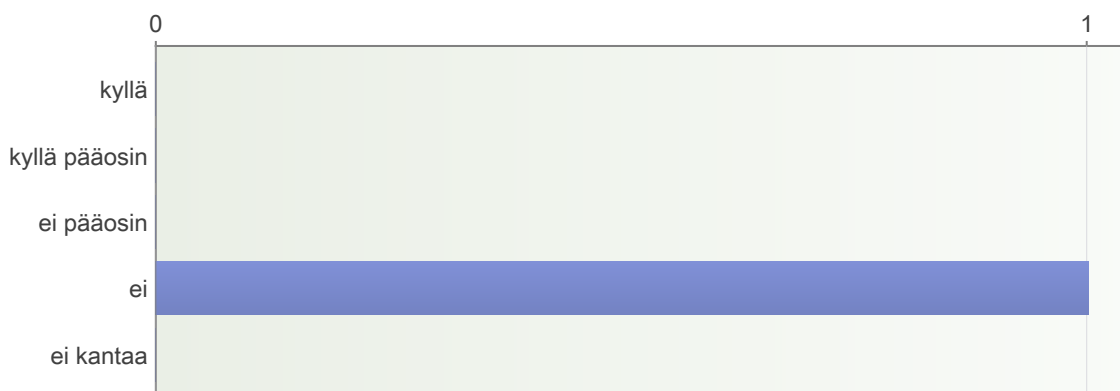
26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Se ei suinkaan ole riittävän selkeä. Sisällöllisesti laajat terveyskeskuspalvelut viikonloppupäivystyksineen tarjoava kaksi/monikielisesti toimiva Selkämeren sairaala Kristiinankaupungissa ylläpitää jo nyt monipuolisella toiminnallaan niitä palveluja, joita ehdotuksessa vaaditaan tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskuksilta. On epäselvää, mitä avoimella vastaanotolla tarkoitetaan mitä tulee sisätauteihin, lastentauteihin, geriatriaan ja silmäsairauksiin. Jos avoimella vastaanotolla tarkoitetaan normaalia lääkärinvastaanottoa nykyisen terveyskeskusmallin mukaisesti, tämä tulee voimakkaasti rajoittamaan maamme sosiaali- ja terveyskeskusten määrää tulevaisuudessa (mikä puolestaan heikentää palvelujen saatavuutta ja valinnanvaputta). Toisin sanoen pätevien lääkäreiden määrä, joka täyttää ehdotuksen vaatimukset kattavasta kokonaispalvelupaletista, riittää erittäin rajalliseen määrään sosiaali- ja terveyskeskuksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

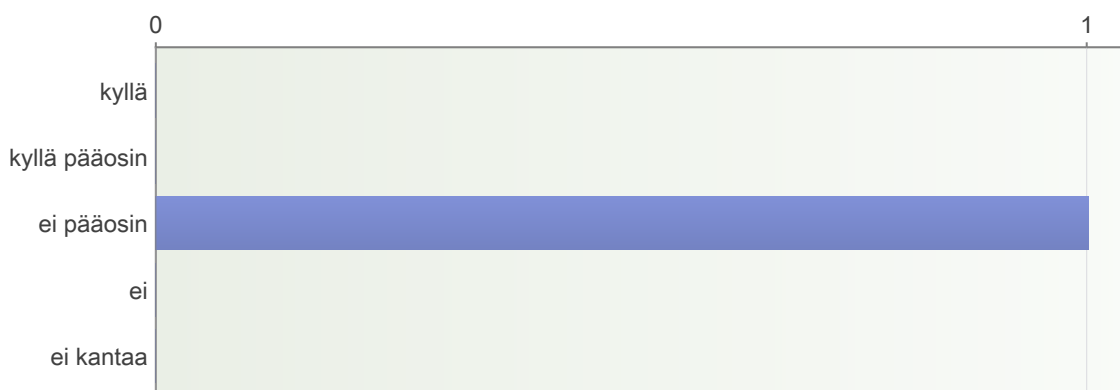
28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Epäselvää, miten proteesien osalta päätetään. Sisältyvätkö pykälään vain proteesien korjaukset vai kuuluuko siihen myös proteesien valmistus. Ehdotuksesta saa sen käsityksen, että maakunta ei enää valmista proteeseja vaan ainoastaan korjaa niitä.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

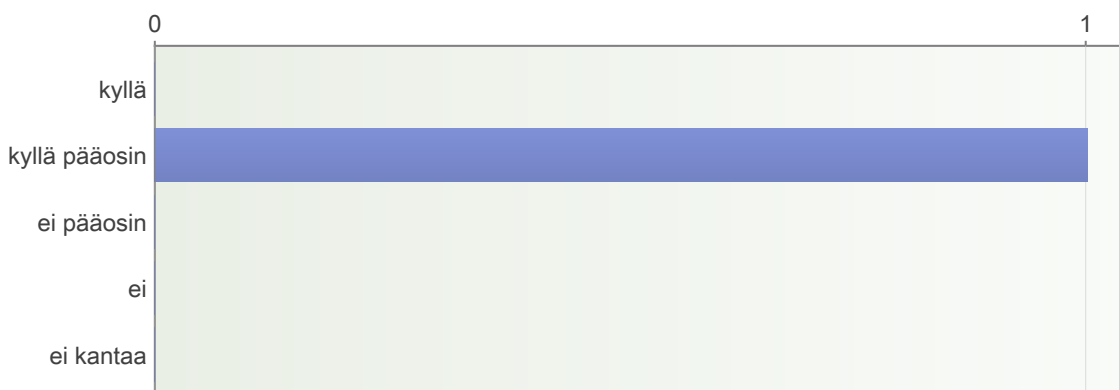
- Tarjottavia palveluja tulee täsmentää. Mahdollisia poikkeuksia tulee tarkentaa.

Neuvonta ja ohjaus ovat ainoita sosiaalihuollon palveluja, jotka voivat kuulua valinnanvapauden piiriin. On kuitenkin kiinnostavaa nähdä miten neuvolan ja ohjauksen muotoilun tasavertaisuus ja homogeenisuus taataan palveluntuottajasta riippumatta. Kuka valvoo mitkä tekijät ohjaavat palvelunohjausta, ohjaavatko asiakkaiden tarpeet vai yksityisten toimijoiden taloudelliset intressit? Ohjaavatko yksityiset toimijat ohjauksessaan erityistarpeita omaavia asiakkaita ja luovatko yksityiset toimijat palvelutarpeen itse tarjoamiinsa palveluihin?

Pykälässä 37 todetaan, että sosiaali- ja terveyskeskuksissa tulee olla liikelaitoksen henkilökuntaa, joka antaa konsultaatiopalveluja ja joka ohjaa asiakkaat tarvittaessa liikelaitoksen palveluihin. Sosiaali- ja terveyskeskuksissa tulee myös olla liikelaitoksen henkilökuntaa, joka pystyy päättämään kiireellisistä asioista, esim. akuuteista toimeentulotukiasioista, paperittomille järjestettävistä sosiaalipalveluista jne.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että maakunnan poliittisesti perustellut priorisoinnit eivät rajoita valinnanvapautta liikaa.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pelkona on, että maakunnan tulevat, muuhun kuin optimaalisimpiin ja käytännössä laadukkaiksi ja kustannustehokkaiksi todettuihin käytäntöihin perustuvat priorisoinnit rajoittavat asiakkaan mahdollisuuksia.

Lisäksi vaarana on, että taloudelliset priorisoinnit rajoittavat ja ohjaavat asiakkaan valintamahdollisuuksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

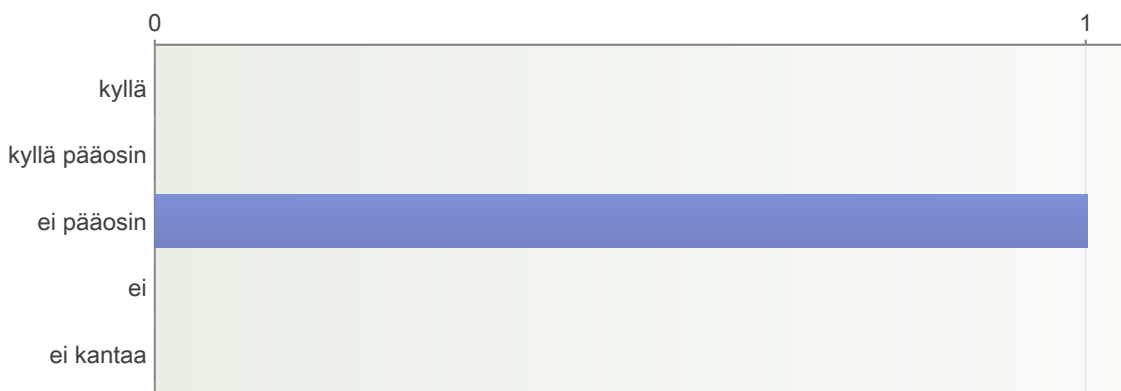
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On olemassa vaara, että muuhun kuin käytännössä laadukkaiksi ja kustannustehokkaiksi todettuihin käytäntöihin perustuvat päätökset maakuntatasolla syrjäyttävät palvelutarjonnan, joka olisi sisällöltään optimaalinen asiakkaan kannalta. Esimerkiksi vaarana on, että Kristiinankaupungissa toimivan, laajat terveyskeskuspalvelut tarjoavan Selkämeren sairaalan integroidut ja kustannustehokkaat palvelut jätetään huomioitta maakunnan tulevien valintojen seurauksena. Toisin sanoen, sisältöargumentit jäävät häviölle maakuntatason päätöksenteossa

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

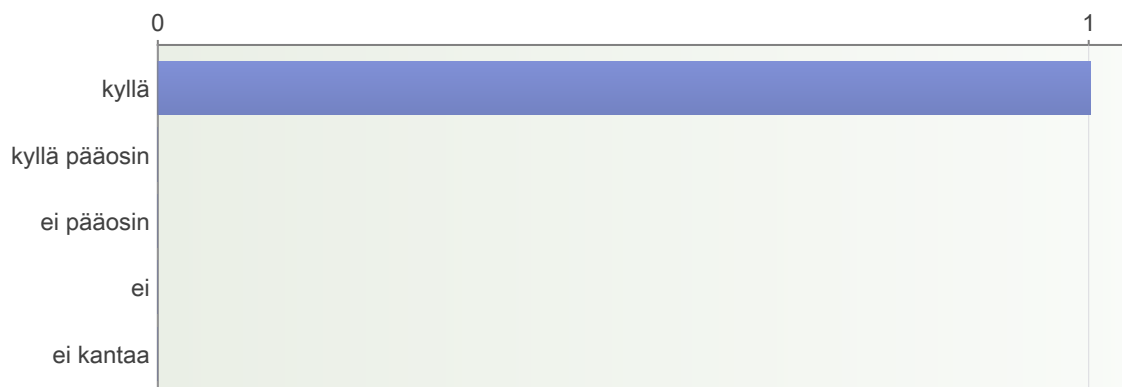
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta päättää palvelujen hinnan ja palveluiden tulee olla hyvälaatuisia. Hinta määräytyy lisäksi palvelujen tarpeen mukaan. Toisin sanoen asiakas, jonka hoidontarve on suurempi, on kalliimpi kuin asiakas, jonka hoidontarve on pienempi. Jos tulevassa laissa pidetään kiinni hallituksen sote-palvelujen sääntelystä, eli keskittämisestä, kustannustehokkuus ei tule täyttymään. Erikoissairaanhoidon kustannukset tulevat kohoamaan hallitsemattomasti koska nykyisissä terveyskeskuksissa ja perhekeskuksissa järjestettävä perusterveydenhuolto tulee köyhtymään. Toisin sanoen varhainen puuttuminen tuhoutuu ehdotuksen tuomien mahdollisuuksien myötä. Tämä johtuu maakunnan taholta päätettävästä sote-palvelujen keskittämisestä – ei valinnanvapaudesta.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

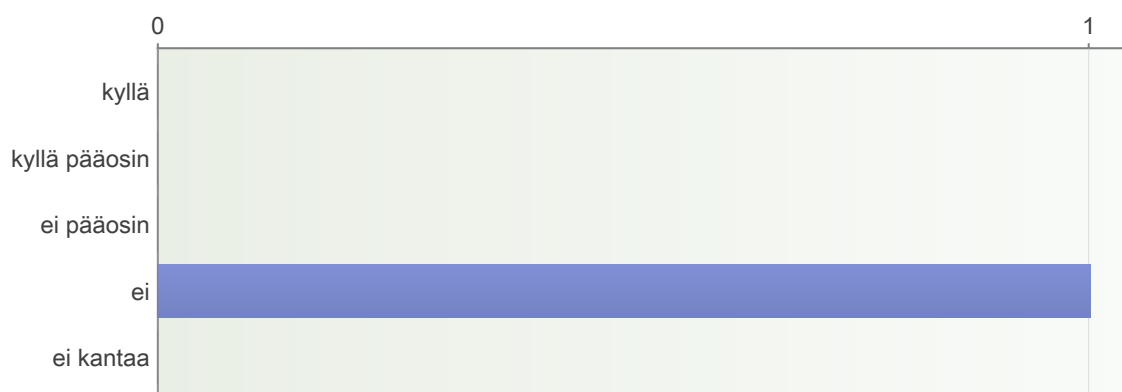
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, enemmän kuin tarpeen. Maakunta pidättää itsellään oikeuden rajoittaa asiakassetelipalvelujen soveltamista ja levittämistä.

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

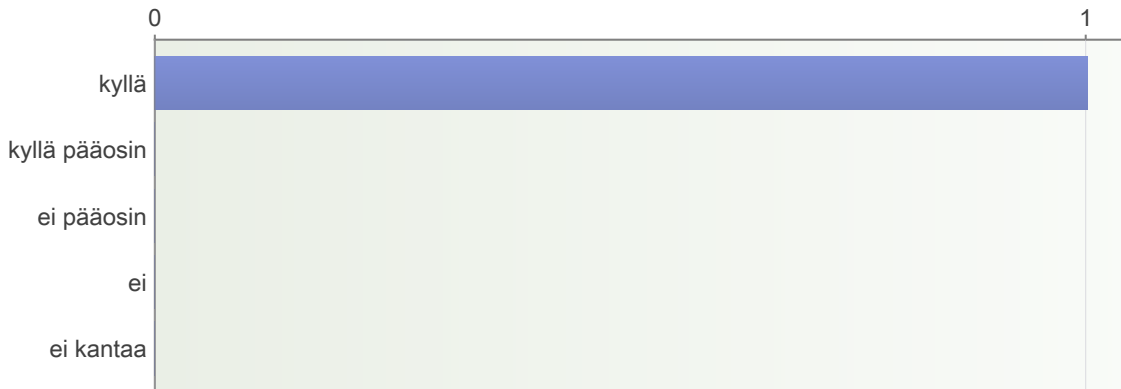
42. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vaarana on, että maakunta rajoittaa asiakassetelien käyttöä liian suuressa määrin, eli valinnanvapaus kärsii.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, maakunnalla on liian suuret ohjausmahdollisuudet. Yksilölle tulee antaa maksimaalinen valinnanvapaus – maakunta ei saa olla vapaan ihmisen vapaiden valintojen holhooja. Maakunnan ei tarvitse olla huolissaan 'menetetyistä asiakkaista', sillä asiakkaat kyllä hakeutuvat asiakaslähtöisesti toimivaan sairaalaan.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

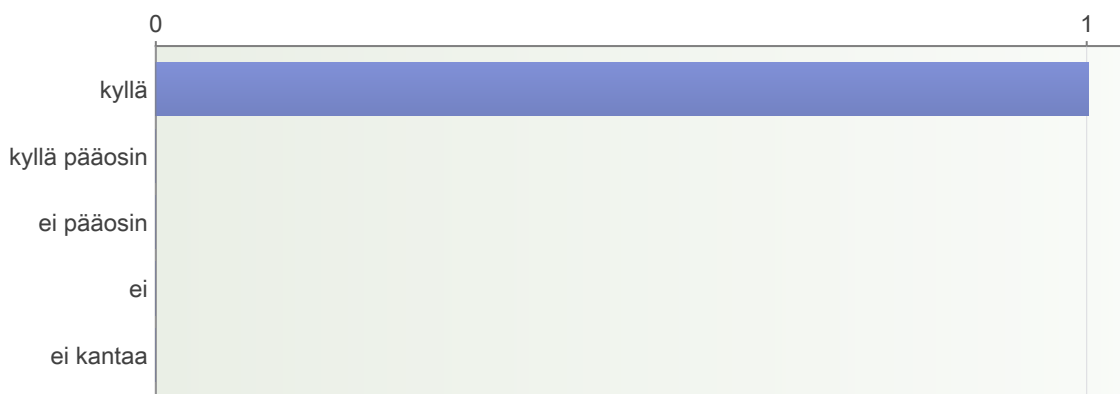
46. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttää hoidontarpeen objektiivista arviointia oikean budjetoinnin saamiseksi suhteessa hoidontarpeeseen.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, edellyttäen, että palveluja ylläpidetään siellä, missä asiakas haluaa niiden olevan saatavilla. Tämä ei saa aiheuttaa palvelujen käyttäjille liian pitkiä matkoja tai taksirallia, sen seurauksena, että maakunta ylläpitää liian vähän perusterveydenhuollon palvelupisteitä. Toisin sanoen saavutettavuus heikkenee ja yhteiskunnan kuten myös yksilön matkakustannukset nousevat.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

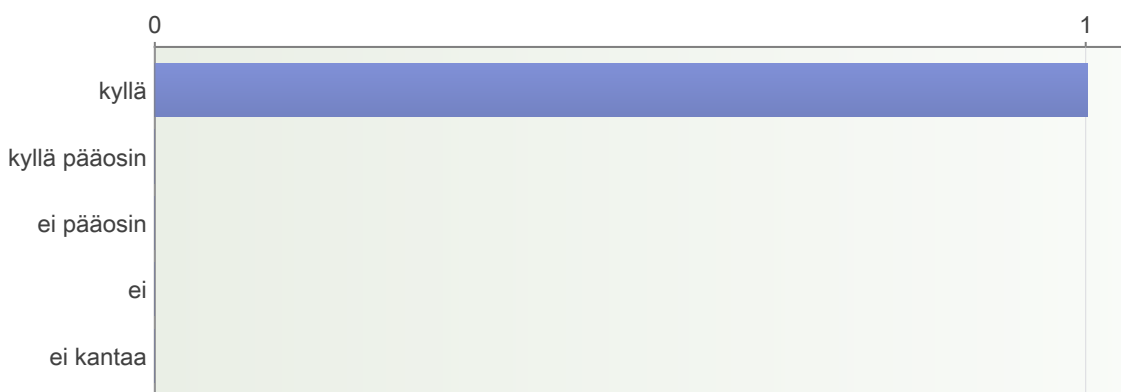
50. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valitettavasti maakunta pystyy sopimusjärjestelmän kautta estämään nykyisen palvelutarjonnan, joka puhtaasti sisällöltään on integroitu, digitalisoitu, kattava ja kustannustehokas. Kaiken tämän on mahdollista tapahtua maakunnan päätöksenteossa, jossa nykyiset kustannustehokkaat ja hyvin toimivat mallit voivat vetää lyhyemmän korren, jos maakunnan päätöksenteon tahtotila on päinvastainen. Nykyinen kustannustehokkuus ja kuntatasolla hyvin toimivat mallit, esim. Kristiinankaupungin kaksi/monikielisesti toimiva malli (ks. myös kohdan 2 vastaus), tulee voida säilyttää. Tällaiset (etenkin entisten ja nykyisten aluesairaalapaikkakuntien) terveyskeskukset voivat toimia esimerkkeinä ja kirittäjinä muille, tehottomammin toimiville terveyskeskuksille.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

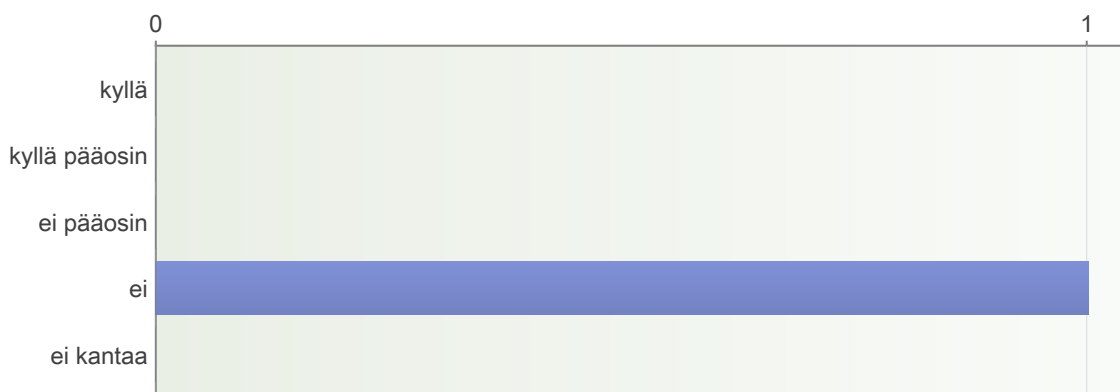
52. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, aivan liian suuressa määrin. Nämä ovat juuri niitä "lukkoja" tai "esteitä", joita esitys tuo tulevaisuudessa mukanaan maakunnalle ja joilla ohjataan, missä palvelupisteet tulevat sijaitsemaan, kuten myös, ketkä saavat olla mukana tuottajina. Päätökset eivät välttämättä ole parhaita mahdollisia todellisen kustannustehokkuuden ja mm. lähipalveluperiaatteiden kannalta.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

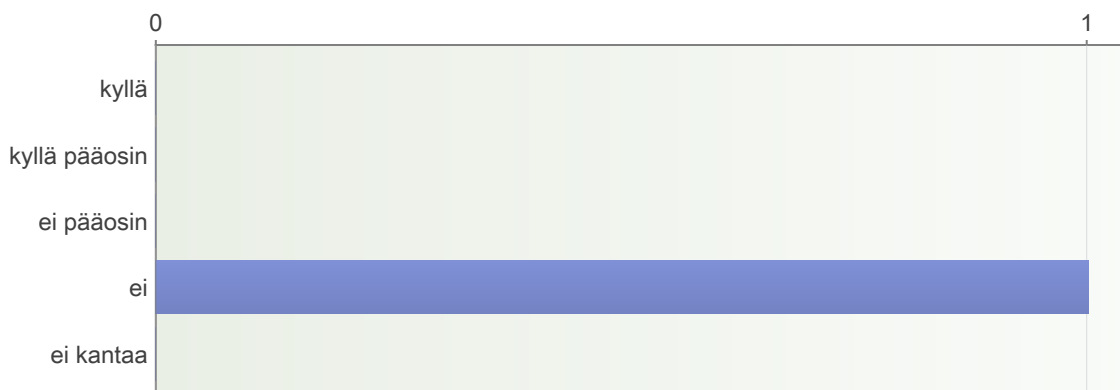
54. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Liian voimakas ohjaus maakunnan taholta.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

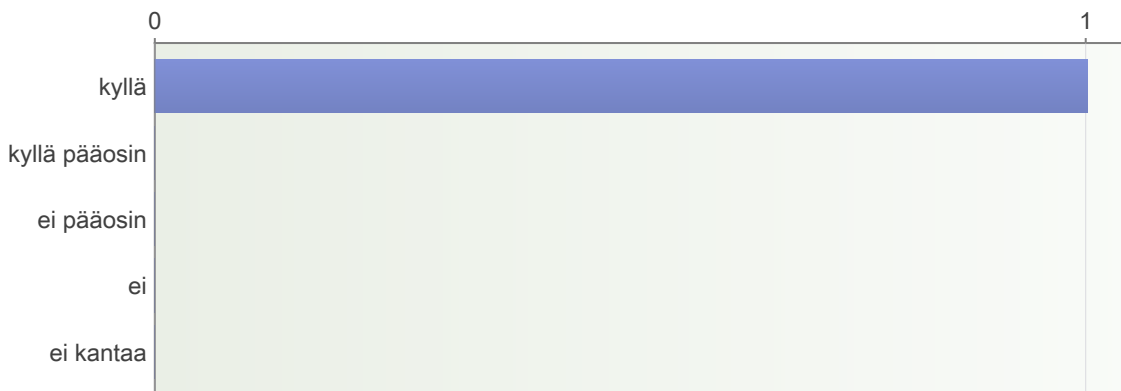
Vastaajien määrä: 1

- Taas liian voimakas ohjaus viranomaisten taholta.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, tältä vaikuttaa koska korvaukset on suhteutettava kansallisiin tarveharkintaisiin tekijöihin (Kristiinankaupungissa tällä hetkellä RAI-arvioinnit) eli huomioidaan ikä, sukupuoli, sairastavuus, työllisyys ja muita yhteiskunnallistaloudellisia tekijöitä.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

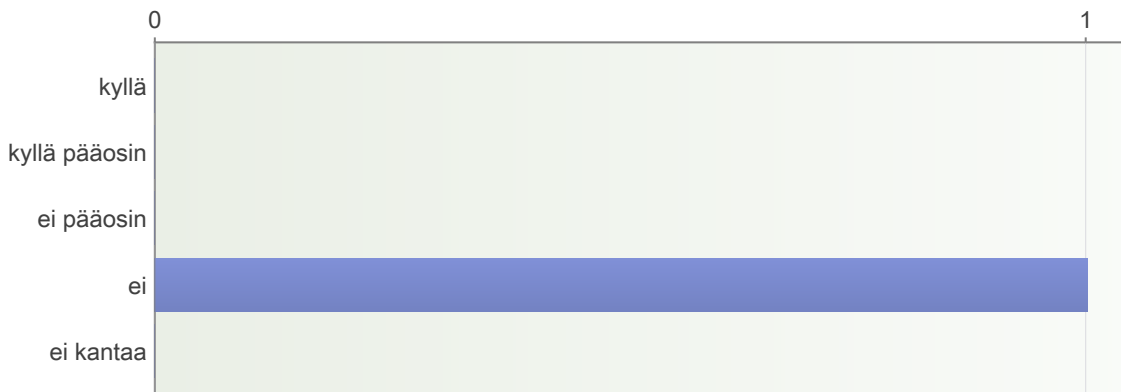
60. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kyllä, mutta tulevaisuus näyttää lopputuloksen.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ainakin maakunnan ylläpitämien sosiaali- ja terveyskeskusten etuna on maakunnan päätöksentekuelimen tuki olemassaololle. Yksityisten toimijoiden olemassaolo riippuu valitettavasti näiden julkisten yksiköiden armosta.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

64. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

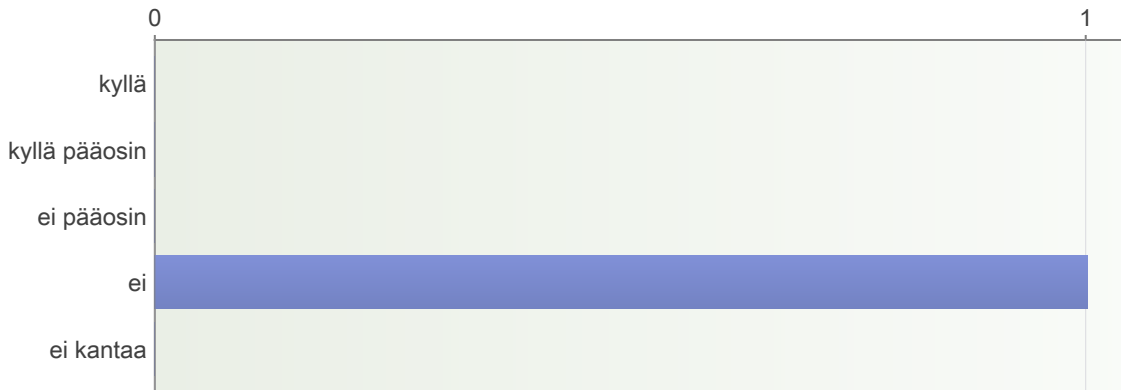

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveystalvveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

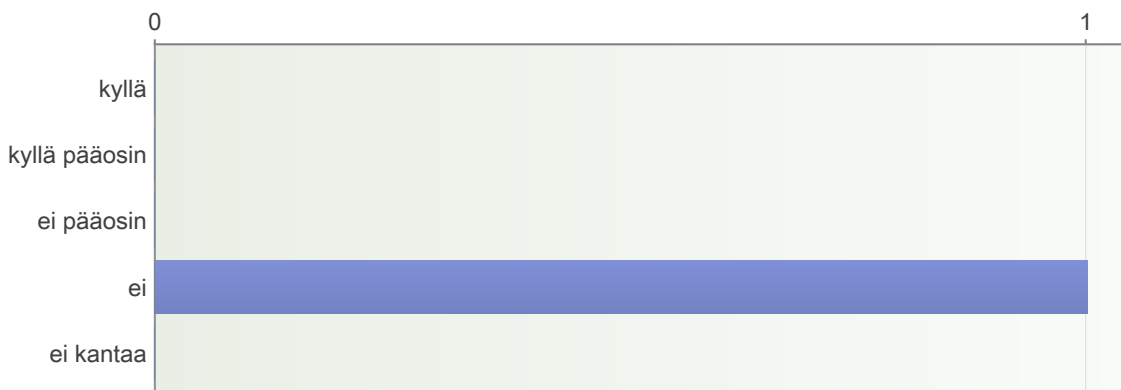
70. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelupaletti on liian laaja, jotta yksityinen toimija saisi luvan sosiaali- ja terveystalvkeskuksen sekä hammasklinikan ylläpitämiseen. Vain suurilla toimijoilla, Suomessa korkeintaan kourallisella, tulee olemaan tähän tarvittavat resurssit. Pienemmät toimijat voivat vain toivoa saavansa olla suurempien alihankkijoita. Eli pienempien sote-palvelujen tuottajien toiminta riippuu täysin maakunnan tulevista päätöksistä sekä siitä, pystyvätkö he mahdollisesti solmimaan alihankintasopimuksia suurempien toimijoiden kanssa.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

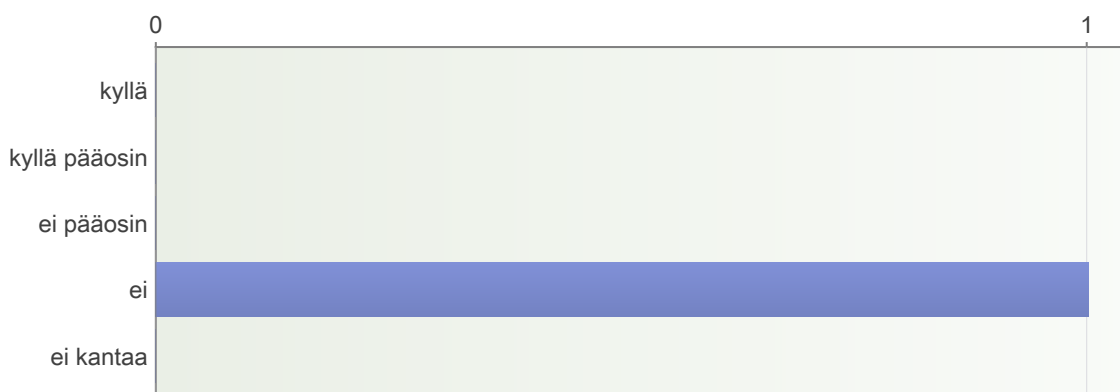
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelupaletti on liian laaja, jotta yksityinen toimija saisi luvan sosiaali- ja terveyskeskuksen sekä hammasklinikan ylläpitämiseen. Vain suurilla toimijoilla, Suomessa korkeintaan kourallisella, tulee olemaan tähän tarvittavat resurssit. Pienemmät toimijat voivat vain toivoa saavansa olla suurempien alihankkijoita. Pienempien sote-palvelujen tuottajien toiminta riippuu toisin sanoen maakunnan tulevista päätöksistä sekä siitä, pystyvätkö he mahdollisesti solmimaan alihankintasopimuksia suurempien toimijoiden kanssa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska maakunnille tulee sääntelevä rooli sote-palvelujen tuotannossa, maamme asukkaiden tasavertaisuusaspekti ei tule täyttymään. Kustannustehokkuus ja palvelujen tasapuolinen saatavuus on mahdoton yhtälö Suomen edelleenkin monin paikoin hyvin agraarisessa yhteiskunnassa. Kustannustehokkuus pystytään toteuttamaan kaupungeissa ja jos nykyisten terveyskeskusten sallitaan jatkaa toimintaa kaikissa niissä pienissä kunnissa ja maaseutukunnissa, joissa sellainen tällä hetkellä on. Kustannustehokkuuden näkökulmasta ratkaisevaa on se, että perusterveydenhuoltoon pystytään sisällyttämään ennaltaehkäisevä hoito. Keskussairaالاتasolla ei pystytä ratkaisemaan, miten saadaan aikaan kolmen miljardin säästö, vaan se tapahtuu perusterveydenhuollossa eli terveyskeskuksissa, avohoidossa, perhekeskuksissa sekä kotihoidossa – eli Kristiinankaupungin nykyisen mallin mukaan – jossa toteutetaan maamme kustannustehokkaimmin tuotettuja sote-palveluja suhteessa tarpeeseen. Ks. myös kohdan 2 vastaus.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Kristiinankaupunki on myönteisen odottavalla kannalla.

Koska Kristiinankaupungin sote-keskuksella on valmiudet palvella koko aluetta - nimenomaan perustuen alueen asukkaiden tarvitsemien palveluiden olemassa oloon, palveluiden toimimiseen rutinoitusti kaksi/monikielisesti ja palveluiden kustannustehokkuuteen - odottaa Kristiinankaupunki, että maakuntavaltuusto päättää säilyttää palvelut tällaisessa proaktiivisesti toimivassa sote-keskuksessa sekä vahvistaa niitä. Sote-palvelujen kustannustehokkaan tuotannon puolesta esitettyjä tosiasia-perusteluja ja laadukkaasti toimivaa palvelukeskusta ei saa päätöksenteossa sivuuttaa.

Entisen aluesairaalan tilat ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana täyttyneet uudella sote-palvelut integroineella toiminnalla ml. perhekeskus, hammashoito, kuntoutusosasto, kiireellinen lääkärinvastaanotto myös viikonloppuisin, röntgen, laboratorio ja dialyysi sekä mm. tietyt erikoissairaanhoidon palvelut. Tämä Kristiinankaupungin malli on erinomainen esimerkki sote-palvelujen järjestämisestä integroinnin ja digitalisoinnin avulla, ja kaupungin sote-keskus on yksi maan kustannustehokkaimmista yksiköistä ja täysin kaksikielinen. Siksi tulee erikseen säätää, että toiminnan tällaisissa sote-keskuksissa tulee voida jatkua ja kehittyä edelleen. Kristiinankaupungin ja alueen asukkaiden tarvitsema, nykyaikaisesti tuotettu ja alati uudistuva palvelupaketti on jo nykyisellään valmis. Kustannus/asukas on se, johon maakunta pyrkii. On myös huomioitava väestörakenne ja pitkät etäisyydet. Palvelut eivät saa etäännyä asiakkaita, sillä muutoin mahdollisuudet kustannustehokkuuteen ja varhaiseen puuttumiseen jäävät toteutumatta.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Ehdotuksen tarkoituksena on integroida maakunnan sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut siten, että ne muodostavat asiakkaan näkökulmasta yhtenäisen kokonaisuuden. Maakunta on velvollinen huolehtimaan siitä, että palvelujen integrointi toteutetaan. Tämä on jo toteutettu laajat terveystieteiden palvelut tarjoavassa Selkämeren sairaalassa Kristiinankaupungissa. Kohde tulee sellaisenaan säilyttää alueen asukkaiden sote-keskuksena, ja alati uudistuvasti toimivana se pitää näkyvästi nostaa esimerkiksi muille.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Vastaajien määrä: 1

- Tulee huolehtia siitä, maakunnan päätöksentekojärjestelmät eivät romuta yhtä maamme kustannustehokkaimmista malleista sote-palvelujen järjestämiseksi. Tämä Kristiinankaupungin mallin kustannustehokkuus on saatu aikaan integroimalla ammattikuntien jokapäiväistä työtä, digitalisoimalla palveluja, tekemällä yhteistyötä julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin kanssa – lisäksi palvelut järjestetään arjessa todistettavasti täysin sujuvasti kahdella kielellä/monikielisesti. Tämä toteutuu jo nyt laajat terveystieteiden palvelut (ml. viikonloppupäivystys) tarjoavassa Selkämeren sairaalassa Kristiinankaupungissa – maan malli on valmis.

Malli on pitkien etäisyyksien oloissa (Vaasa ja Pori 100 km, Seinäjoki 115 km) ja vallitsevalla vanhusvoittoisella demografialla erittäin toimivaksi, asiakaslähtöiseksi ja kustannustehokkaaksi havaittu.

Kristiinankaupungissa on määrätietoisesti kehitetty toimintaa valtakunnallisten suuntaviivojen mukaisesti, ja on näin jo saavutettu integroitu malli, joka on linjassa maan hallituksen tavoitteiden kanssa.

Mitä tulee omaisuusjärjestelyihin, Kristiinankaupunki yhtyy Kuntaliiton kantaan kiirehtiä uskottavan kuntien omaisuusjärjestelyjä koskevan - perustuslakivaliokunnan edellyttämän - kompensatiosääntelyn valmistelemista mahdollisimman pian. Kompensatiosääntelyn periaatteiden tulee koskea kaikkia uudistukseen liittyviä omaisuusjärjestelyjä ja kaikkia kuntia.

